

sökningar t. ex. tegelformat ges i några exkurser. Ett avslutande kapitel om den gotiska inredningar, där det stora altarskåpet med framställningar ur Erikslegenden var det förnämsta jämte helgonskrinet, är av mycket stort intresse. Överhuvud taget är framställningen lättläst, ja fängslande. Boken om Uppsala domkyrka är en standardundersökning av ett slag, som icke är vanlig i nordisk konstforskning.

Bengt Cnattingius.

Kyrkosångens vänners centralkommitté.

sammanträder till årsmöte i S:ta Clara Kyrkorådssal tisd. den 7 januari 1936 kl. 10,45 f. m.

D A G O R D N I N G:

10,45—1,15 expeditionella ärenden m. m.

1,15— $\frac{1}{2}$ 3 lunch.

$\frac{1}{2}$ 3—5 rapporter från resp. sektioner, väckta motioner, angående Tidsskrift för kyrkomusik och svenskt gudstjänstliv, användande av medel ur Längmanska fonden. Samtal över Kyrkosångsfrågor m. m. Intresserade äro välkomna till eftermiddagsförhandlingarna.

Kl. $\frac{1}{2}$ 8 e. m. Musikandakt i S:t Jacobs kyrka. Nya motetter av Kurt Thomas. S:t Jacobs Kyrkokör. Omedelbart därefter tésamkväm i församlingssalen med föredrag av docenten Carl Allan Moberg över ämne rörande Koralfrågan. Diskussion.

Kretssekreterare och kassörer uppmanas taga del av sid. 58 i aprilhäftet 1935 av Tidskriften.

Stockholm i november 1935.

Gabriel Grefberg.
Skr.

Svenska psalmen n:r 266.

Det talas ofta om döda psalmer i vår psalmbok. På samma sätt kan man tala om döda koraler i koralboken. Helt visst äro flera texter och melodier berättigade till detta attribut, under det att andra förtjäna att framdragas ur glömskan. Till dessa senare hör sv. ps. 266, vilken sällan eller aldrig återfinnes på nummertavlorna i våra kyrkor. Och dock fylla såväl text som melodi högt ställda krav på form och innehåll. Dessutom borde psalmen genom sin anslutning till Psalt. 95:te psalm, »Venite

L. c. W.
1623.

1. 2.
3. 4. 5.

Kalmar I
1640.

1. 2.
3. 4. 5.

Mónsterás
1646.

1. 2.
3. 4. 5.

Riddar-
holmsh.
1694.

Koralboken
1697.

Hæfner
1820.

exultemus Domino», vid vissa tillfällen kunna få fast liturgisk funktion.

Matutinen inledes som bekant med några korta versiklar. Därefter följer venite med invitorium. Psalmen, som brukas hela året, anknytes på ett förträffligt sätt till kyrkoåret genom växling av psalmtoner och invitatorier. De melodiformler, som användas, förutsätta emellertid, att församlingen förfogar över en kör, förtrogen med gregoriansk sång. Därför torde väl matutinen än så länge vara en tämligen exklusiv form för morgongudstjänst. Men även vid den enklare formen, ottesång, är det önskvärt att anknyta till traditionen. Detta kan lämpligen ske genom att sätta 266 som första psalm. På så sätt överlättes det åt församlingen att föra traditionen vidare. Också vid de dagliga morgonandakterna i kyrka och skola bör psalmen komma till bruk t. ex. dag före högtidsdag och varje måndag som inledning på veckan. — Denna funktion som ersättare för venite anse utgivarna av 1921 års koralbok vara en av orsakerna till att psalmen medtagits i Liber cantus Wexioniensis 1623. Sångboken upp- tar nämligen endast två gregorianska veniten, ett för julen och ett för påsken.¹ Det senare kan tillsammans med ett annat invitorium även användas till pingst. Koralen skulle då ha varit för den övriga delen av kyrkoåret. Psalmen är, såsom vi ha den till år 1819 (kommer här och låter oss Herren Gud prisas), en parafras över psaltartexten. Den möter oss i Tyskland redan omkr. 1531—1534 (Kamet her latet uns römen dem Herren). I Danmark finnes den endast hos Anders Christensøn Arreboe, K. Davids Psalter 1627, med rubriken: »Davidiske Knæfald» (Her frem wi vill med Sang oc fryd)². Äldsta kända svenska tryck är 1567 års psalmbok. Den nuvarande texten är en nyskapelse av Wallin.

Melodien är troligen svensk. Den finnes första gången i Liber cantus Wexioniensis 1623. Att döma av noteringen är tonarten a moll. Dock saknas denna tonarts tillfälliga företecken. 5:te periodens två tritonussteg h (g) f (a) h samt fullständig överensstämmelse med Mönsterås 1646 på två toner när, förutsatt att denna sångboks klav och företecken användas, tala för att koralen är felnoterad i Wexioniensis. (Se notbilagan!) Bland övriga varianter tilldrager sig avfattningen i Koralboken 1697 största uppmärksamheten. Den har en både melodisk och rytmisk balans, som frapperar. De få avvikelser från 1697, som förekomma i Koralboken 1921, kunna vid en hastig jämförelse synas vara utan betydelse. Och dock äro dessa nog för att psalmens enhetliga struktur skall gå förlorad. Anmärkningen gäller helnoterna i perioderna 1 och 4, den långa upptakten i period 5 samt den stympade melismen i period 2. (Se Koralboken!) — Må dessa önskemål beaktas vid en kommande koralboksrevision.

Inga Johnsson.

¹ Den tre år tidigare Upsaliensis innehåller däremot sju gregorianska veniten. Endast en koral förekommer här, nämligen »Digh ware loff och prijs o Christ.» (N:r 139 i 1921 års koralbok).

² Den av Arreboe använda melodin återfinnes i Laub, Dansk Kirkesang, under n:r 44.